

ПОГОДЖЕНО

Інженер з охорони праці
Андріївського ліцею №1
С. В. Літвінова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора
Андріївського ліцею №1
від 31.08.2021 №140-ОД
П.В. Чаговець

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань
охорони праці в Андріївському ліцею №1
Донецької селищної ради Ізюмського району
Харківської області**

I. Загальні положення

1. Це Положення встановлює порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників Андріївського ліцею №1, а також навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (охорона здоров'я, пожежна, радіаційна безпека, безпека дорожнього руху, цивільний захист, попередження побутового травматизму тощо) учнів закладу (далі - здобувачі освіти).

2. Це Положення розроблене на виконання Законів України «Про освіту», "Про охорону праці", з урахуванням Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 231/10511 (із змінами) (далі - Типове положення) та Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 №304 у редакції наказу МОН України від 22.11.2017 року № 1514, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 липня 2006 року за № 806/12680.

3. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання учасниками освітнього процесу, іншими працівниками закладу освіти та спрямовані на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

4. Один раз на 3 роки складаються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці, які затверджуються наказом.

5. Контроль за дотриманням вимог цього Положення здійснює відділ освіти Донецької селищної ради.

II. Навчання з питань охорони праці здобувачів освіти

1. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в Андріївському ліцеї №1 проводиться відповідно до вимог законодавства у сфері охорони праці, цивільного захисту та освіти.

2. В Андріївському ліцеї №1 проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності відповідно до вимог законодавства у сфері освіти.

3. В Андріївському ліцеї №1 під час трудового і професійного навчання здійснюється навчання з питань охорони праці у вигляді інструктажів з охорони праці. Крім цього, проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності.

4. Навчання здобувачів освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться як традиційними методами, так і з використанням сучасних форм організації навчання - модульного, дистанційного, екстернатного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання -аудіовізуальних, комп'ютерних.

5. Під час трудового і професійного навчання на здобувачів освіти поширюється законодавство про охорону праці.

III. Організація навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності

1. Під час прийняття на роботу і в процесі роботи посадові особи та інші працівники Андріївського ліцею №1 проходять інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки в разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій відповідно до Типового положення.

2. В Андріївському ліцеї №1 навчання працівників з питань охорони праці проводиться у вигляді складової частини навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці має відповідати Типовому положенню. Навчанню і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники з урахуванням умов праці та їх діяльності (педагогічної, громадської тощо).

Посадові особи, діяльність яких пов'язана з організацією безпечного ведення робіт, під час прийняття на роботу та періодично (один раз на три роки) проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності за участю профспілок.

3. Керівник Андріївського ліцею №1 та спеціаліст служби охорони праці або особи, які є відповідальними за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інші працівники, які є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань в закладі, один раз на три роки проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

4. Перевірка знань посадових осіб та інших працівників Андріївського ліцею №1 з питань цивільного захисту, охорони праці, безпеки життєдіяльності здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

5. Особи, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з основних професій і з професій за сумісництвом.

6. Директор, заступники, спеціалісти з охорони праці, члени комісій з перевірки знань з питань охорони праці закладу проходять навчання з охорони праці, безпеки життєдіяльності згідно з наказом Міністерства освіти і науки України.

7. Навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників, зазначених у пункті 6 цього розділу, проводиться відповідно до Типового положення та згідно з навчальним планом і програмою навчання працівників установ та закладів освіти з безпеки життєдіяльності.

Програма навчання керівників, заступників - 36 годин, спеціалістів з охорони праці - 72 години.

8. Усі інші посадові особи та працівники проходять навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності безпосередньо в закладі освіти обсягом не менше 20 годин.

9. Перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності посадових осіб та інших працівників проводить комісія, створена за відповідним наказом.

10. Головою комісії призначається директор або його заступник, до службових обов'язків якого входить організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності.

До складу комісії освіти входять спеціалісти служби охорони праці, представник профспілки, уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До

складу комісії закладу освіти залучаються викладачі охорони праці, безпеки життєдіяльності закладу освіти, які проводили навчання (за їх згодою).

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

11. Усі члени комісії мають пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у порядку, установленому Типовим положенням та цим Положенням.

12. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників складається членами комісії з урахуванням місцевих умов та затверджується директором.

13. Формою перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит - за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи.

14. Результати перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників заносяться до протоколу засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 1).

15. Особам, які під час перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 2). При цьому в протоколі та посвідченні в стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці, питань безпеки життєдіяльності, виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань. Видача посвідчень про перевірку знань працівникам, які проходили навчання в закладі освіти, є обов'язковою лише для працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.

16. У разі незадовільних результатів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівники протягом одного місяця проходять повторну перевірку знань.

17. Не допускаються до роботи працівники, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

18. Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань тощо) покладається на заклад освіти. Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності - не менше 5 років.

19. Позачергове навчання і перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводяться під час переведення їх на іншу роботу або призначення на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

IV. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

1. Працівники, безпосередньо зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженому наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 року № 15, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 232/10512, та Переліку робіт, де є потреба у

професійному доборі, затверженому наказом Міністерства охорони здоров'я України, Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 23 вересня 1994 року № 263/121, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 1995 року за № 18/554, проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань відповідно до Типового положення.

2. Порядок проведення спеціального навчання з питань охорони праці визначається Типовим положенням.

3. Спеціальне навчання працівників з питань охорони праці проводиться як безпосередньо за місцем роботи, так і в навчальному центрі.

У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації в установах та закладах освіти спеціальне навчання є складовою зазначеної професійної підготовки.

4. Спеціальне навчання з питань охорони праці проводиться в закладі за навчальними планами і програмами, які розробляються з урахуванням конкретних видів робіт, виробничих умов, функціональних обов'язків працівників і затверджуються наказом (розпорядженням) керівника.

5. Стажування, дублювання і допуск до роботи працівників закладу, які виконують роботи підвищеної небезпеки, проводяться відповідно до Типового положення.

6. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться:

комісією, що створюється за наказом керівника закладу, якщо навчання проводилось в закладі освіти; *

комісією відповідного територіального органу Держпраці за участю відповідних профспілок, якщо навчання проводилось у навчальному центрі.

До складу комісії з перевірки знань з охорони праці залучають осіб, які пройшли навчання та перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з охорони праці та мають посвідчення.

V. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності

Посадові особи та інші працівники закладу освіти під час прийняття на роботу та періодично мають проходити інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, правил поведінки та дій під час виникнення аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих, навчання з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки.

2. Порядок проведення інструктажів з охорони праці з працівниками в закладі освіти здійснюється відповідно до Типового положення:

1) вступний інструктаж з охорони праці проводиться з працівниками, які:

приймаються на постійну або тимчасову роботу незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;

прибули до закладу і беруть безпосередню участь в освітньому та виробничому процесах або виконують інші роботи для закладу.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншою особою відповідно до наказу (розпорядження) керівника, на яку покладається цей

обов'язок і яка в установленому цим Положенням порядку пройшла навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або у спеціально обладнаному приміщенні за програмою, розробленою службою охорони праці. Програма та тривалість інструктажу затверджуються директором ліцею.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників (додаток 3), який з ерігається службою охорони праці або працівником, що відповідає за проведення вступного інструктажу, а також у наказі про прийняття працівника на роботу;

2) первинний інструктаж з охорони праці проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до закладу;

який переводиться з одного структурного підрозділу до іншого;

який виконуватиме нову для нього роботу;

відрядженим іншою установою чи закладом освіти, який бере безпосередню участь в освітньому або виробничому процесі.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за чинними в закладі освіти інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт;

3) повторний інструктаж з охорони праці проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником, групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом питань первинного інструктажу.

Повторний Інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців;

4) позаплановий інструктаж проводиться на робочому місці або в кабінеті охорони праці у разі:

введення в дію нових або внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів з охорони праці;

зміни технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

порушень працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;

перерви в роботі виконавця більше ніж на 30 календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, для решти робіт - понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення;

5) цільовий інструктаж з охорони праці проводиться у разі: ліквідації аварії або стихійного лиха;

проведення робіт, на які відповідно до законодавства з питань охорони ппани оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

3. Інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти під час трудового і професійного авіання на виробництві проводяться відповідно до цього Положення, а саме:

1) вступний інструктаж з охорони праці:

до початку трудового або професійного навчання на виробництві; у разі екскурсії на підприємство.

Вступний інструктаж з охорони праці зі здобувачами освіти перед початком трудового і професійного навчання проводять керівники робіт та інші особи на яких наказом керівника закладу покладено обов'язки керівництва таким навчанням та безпосередні керівники робіт на виробництві (начальники структурних підрозділів майстри, фізичні особи, які використовують найману працю).

Реєстрація вступного інструктажу з охорони праці проводиться у журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці для працівників;

2) первинний інструктаж:

перед початком навчання в кожному кабінеті, майстерні закладу;

Перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж з охорони праці зі здобувачами освіти проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці (дільниця підприємства організації де проводиться трудове та професійне навчання;

3) позаплановий інструктаж:

у разі порушень здобувачами освіти вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть призвести або призвели до травм, надзвичайних ситуацій тощо;

4) повторний інструктаж:

на робочому місці, де здійснюється трудове та професійне навчання у строки, визначені нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі або роботодавцем з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

для робіт з підвищеною небезпекою - 1 разу на 3 місяці;

для решти робіт - 1 разу на 6 місяців;

5) цільовий інструктаж:

у разі їх участі у ліквідації аварії або стихійного лиха;

під час проведення робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд допуск, наказ або розпорядження.

4. Інструктажі з охорони праці зі здобувачами освіти під час трудового і професійного навчання на виробництві проводяться відповідно до Типового положення

5. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці з працівниками та здобувачами освіти, які проходять виробниче навчання та виробничу практику на підприємствах, в організаціях, проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер) або фізична особа, яка використовує найману працю.

6. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі з охорони праці завершуються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт після первинного, повторного чи позапланового інструктажів протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і повторна перевірка знань.

7. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці працівників, здобувачів освіти на виробництві та їх допуск до роботи особа, яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці (додаток 4). Сторінки журналу реєстрації інструктажів мають бути пронумеровані і прошнуровані.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж проводиться відповідно до Типового положення.

8. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджується керівником закладу освіти.

9. Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для здобувачів освіти під час трудового і професійного навчання в закладі та на виробництві визначаються нормативно-правовими актами у сфері освіти і охорони праці з урахуванням специфіки навчання в цих закладах.

10. Крім проведення інструктажів з охорони праці, під час трудового і професійного навчання із здобувачами освіти, працівниками закладу освіти у процесі навчання проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності, які містять питання безпеки праці, охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, попередження побутового травматизму, дій у випадку надзвичайних ситуацій тощо.

11. Порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників визначаються розділом 8 Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2001 року № 563, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 листопада 2001 року за № 969/6160.

12. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також під час зарахування або оформлення до закладу здобувачів освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці або особами, на яких покладено ці обов'язки наказом керівника закладу освіти. За умови чисельності учасників освітнього процесу в закладах понад 200 осіб вищезазначеними службами проводиться навчання з вихователями, класоводами, класними керівниками, майстрами, кураторами груп тощо, які в свою чергу інструктують здобувачів освіти перед початком навчального року.

Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці реєстрації вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти у журналі обліку навчальних занять (додаток 5).

13. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також перед початком заходів за межами закладу освіти.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять викладачі, учителі, класоводи, вихователі, класні керівники, керівники гуртків тощо. Інструктаж проводиться зі здобувачами освіти, а також з батьками, які беруть участь у позанавчальних заходах.

Запис про проведення первинного інструктажу з безпеки життєдіяльності робиться в окремому журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти (додаток б), який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо.

Здобувані освіти, які інструктуються, ставлять підпис в журналі, починаючи з 9 класу.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку уроку, заняття, лабораторної, практичної роботи тощо.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

14. Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності зі здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці під час освітнього процесу, що може призвести чи призвело до травм, надзвичайних ситуацій тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), а також у разі нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу та за межами закладу освіти.

15. Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться зі здобувачами освіти в разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці тощо).